משקין בית השלחין פרק ראשון מועד קטן ט.

מוסרין לישא ערב הרגל. כלומר מוטר לכתחלה ואע"ג דשבעת ימים של קטורה יהיו ברגל: **עיקר שמחה.** דיטולין חד יומא וכשאר יומי לא חשיב מערב שמחה כשמחה: **עיקר טירחא.** דיטולין ביום ראשון דיטולין: **לחד יומא לא משהו אינשי.** כלומר כיון שאינו יכול להתמיד אלא בערב הרגל אין ממתינין עד הרגל דלמא מתרמי מלחמה דלא מצי מתמיד בערב הרגל ולא ממחיל כל הרגל: **ועכיד ז'.** יומי שמחה לכבה ולבבה לחנוכת הבית ולרגל: **ודלמא מינטר לא נטרינן.** דיטולין עד הרגל כי היכי דלא נטר שלמה אבל אי מתרמי ליה עביד: **אי הכי.** דהיכא דאי מיקרי ליה עביד מיבעי ליה לשיורי בכנין עד הרגל כי היכי דלימתרמי ליה חנוכת הבית ברגל: **אמה כליא עורב.** הגג כלה ומקצר למעלה עד כאמה ומתפיץ אומו שם בנרחל וכמסמרים כדי שלא יסנו העורבים עליו זהו לא חשיב כבנין: **ודלמא אמה כליא עורב נמי לזרך בנין הוא.** להכי לא שייריה. אלא כל היכא דאתרמי ליה לניטולין ברגל לא ידעינן מנגן דלא עבדינן: **שמע מינה הני לחוד.** דלא מצי למיעבד ליה ביחד אפילו מתרמי: **לא עשו ישראל יום כפורים.** לפי שבשנה ימים שלפני סוכות כל יום עשו שמחה ומשמה דכתיב ויעש שלמה בעת ההיא את החג שבעת ימים ושבעת ימים ארבעה עשר יום שבעת ימים: **וקרכן יחיד.** של נשיאים: **דאיסור סקילה.** דחמור מכרת: **וקרכן צבור.** דמה שהיו מקריבין בימי חנוכת הבית קרבן צבור הוא: **הפס.** כמשכן דגבוה הוו קרבנות: **הכא.** בחנוכת הבית דהדיוט משמה: **הכא נמי ליעבדו.** קרבנות מיכל לא ליכלו: **ביום השביעי.** ומשמע לן יום ז' הייני שבת: **דלמא שביעי לקרבנות.** שאם הקריב נשיא שני בערב שבת מקריב נשיא שביעי כאחד בשבת ומאי שביעי שביעי לקרבן נשיא: **ביום עשרי עשר יום.** הא' יום יחיד משמע מה יום לוקח שאין בו הפסק אף כולהו י"א יום לוקח ליכא הפסק בינתיים אפילו בשבת: **דלמא ימים הרבוין.** למשמה עביד משמה לאפוקי יום הכפורים: **נמר יום יום מהפס.** מנשיאים דמשכן דגמרינן מתרי קראי דהוו לוקים אפילו בשבת אף משמה לחנוכת הבית הוו י"ד לוקים ואפילו [ביום"כ]: **ל"ד רננות.** כתיבי בפרשה [ד] בין רגה ותפנה ותפלה ובקשה [ו]: **פרשה נדרים.** מסכת נדרים: **ביום השמיני.** של חג הייני בעשרים ושתים: **וכשיב וביום עשרים ושלשה.** אלמא דבעשרים ושתים ובעשרים ושלשה איפטרו מיניה: **של לורה.** כלומר חכמים: **פלס מעגל רגלך.** כלומר שקול מלות ועיין בהן איזו מלוה גדולה ועשה הגדולה: **וכשיב ארח חיים פן תפלס.** דמשמע כל מלוה שתבא לידך עשה אותה בין גדולה בין קטנה ואל תניח קטנה מפני הגדולה: **מלוה שאפשר לעשותה ע"י אחרים.** תפלס פלס מעגל רגלך שתעשה אתה הגדולה והבריך יעשו קטנה: וכמלוה

מסורת הש"ס

[ו] [שבת 5. ערכין ו. פ"ס מנחות קו.] מדות פ"ד מ"ו, [כ] [שבת ל. ע"ש], [ג] שבת ל.; מנחדרין קו.; [ד] שבת לג.; [ה] [מלכים ח ס], [ו] [מ"ש ליתא וכקשה, ז] [פי' תוספות שבת 5. ד"ה מכלל יפוס' מנחות קו. ד"ה כלא וכעכרכין ו. ד"ה כגון].

תורה אור השלם

1. וַיַּעַשׂ שְׁלֹמֹה בָּעֵת הַהִיא אֶת חָג וְכָל יִשְׂרָאֵל עִמּוֹ קָהָל גָּדוֹל מִלְּבוֹא חֲמָת עַד נַחַל מִצְרַיִם לִפְנֵי יְיָ אֱלֹהֵינוּ שִׁבְעַת יָמִים וְשִׁבְעַת יָמִים אַרְבָּעָה עָשָׂר יוֹם: מלכים א ח סה

2. וַיְהִי הַמְקַרֵּב בַּיּוֹם הָרִאשׁוֹן אֶת קָרְבָּנוֹ נָחְשׁוֹן בֶּן עַמִּינָדָב לְמַטֵּה יְהוּדָה: במדבר ז יב

3. בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי נָשִׂיא לִבְנֵי אֶפְרַיִם אֱלִישָׁמָע בֶּן עַמִּיהוּד: במדבר ז מח

4. בַּיּוֹם עֲשִׂרִי עָשָׂר יוֹם נָשִׂיא לִבְנֵי אָשֵׁר פַּגְעִיאֵל בֶּן עָכְרָן: במדבר ז ע"ב

5. בַּיּוֹם שְׁנֵים עָשָׂר יוֹם נָשִׂיא לִבְנֵי נַפְתָּלִי אַחִירַע בֶּן עֵינָן: במדבר ז עח

6. בַּיּוֹם הַשְּׁמִינִי שִׁלַּח אֶת הָעָם וַיְבָרְכוּ אֶת הַמֶּלֶךְ וַיֵּלְכוּ לְאָהֳלֵיהֶם שְׂמֵחִים וְטוּבֵי לֵב עַל כָּל הַטּוּבָה אֲשֶׁר עָשָׂה יְיָ לְדָוִד עַבְדּוֹ וּלְיִשְׂרָאֵל עַמּוֹ: מלכים א ח סו

7. שְׁאוּ שְׁעָרִים רָאשֵׁיכֶם וְהִנָּשְׂאוּ פִּתְחֵי עוֹלָם וְיָבוֹא מֶלֶךְ הַכָּבוֹד: תהלים כד ז

8. יְיָ אֱלֹהִים אַל תָּשֵׁב פְּנֵי מְשִׁיחֶךָ זִכְרָה לַחֲסָדֵי דָוִיד עַבְדֶּךָ: דברי הימים ב ו מב

9. וּבַיּוֹם עֶשְׂרִים וְשִׁלְשָׁה לַחֹדֶשׁ הַשְּׁבִיעִי שִׁלַּח אֶת הָעָם לְאָהֳלֵיהֶם שְׂמֵחִים וְטוּבֵי לֵב עַל הַטּוּבָה אֲשֶׁר עָשָׂה יְיָ לְדָוִד וּלְשְׁלֹמֹה וּלְיִשְׂרָאֵל עַמּוֹ: דברי הימים ב ז י

10. פַּלֵּס מְעְגַל רַגְלֶךָ וְכָל דְּרָכֶיךָ יִכּוֹנוּ: משלי ד כו

11. אָרַח חַיִּים פֶּן תְּפַלֵּס נָעוּ מַעְגְּלֹתֶיךָ לֹא תֵדָע: משלי ה ו

הגהות הב"ח

(א) גמ' כאמה כליא עורב. נ"ב לשון כלוי ומניעת העורבי' מלשב וכן פי' הערוך אלא שהגה דנמקדש לאשון לא היה צריך כליא עורב ע"ש והתוס' בפרק ר' עקיבא מתנו דמוכח כאן שהיה נמקדש לאשון כליא עורב:

גליון הש"ם

גמ' דקדושתו קדושה עולם. עיין שבועות דף מז ע"ב תוס' ד"ה קדושתו:

עין משפט נר מצוה

א [טוס"ש ב"ח סימן תקמו סעיף גן]:
עה ב טוס"ש י"ד סי' רמב סעיף עז סהגה"ש:

מוסף רש"י

באמה כליא עורב. עגלאות של אמה על אמה היו עושין והן חדין כסכין פגיטמיסס ומסמרין חדין כמולן ומתפין הכן נגו של היכל למנוע את העורבים מלשב (שבת צ. וכעי"ז מנחות קז. וערכין ו.) ליא כליא מורב מונע העורבים כמו (תהלים מז) לא תכלה המסיך (ערכין שם). **דאחיל להו עון יום הכפורים.** שאלו ושתו בחנוכת הבית כדכתיב את המג שבעת ימים (שבת ל.). **דבקו שערים.** של בית קדשי הקדשים (שם) ולא היו מעמין לכנסים אלון לבית קדשי הקדשים (ברכות כא.). **עשרים וארבע רננות.** כין תפלה תחנה ורנה אלא כ"ד (סוכה דרין קז.) ריגה תפלה תחינה מתיגים בתפלת שלמה עד כ"ד, ויש אומרים כ"ד ברכות בתענית ולא נכרכת (שבת ל.). **שונאי דוד.** מפפתת שאול ושמעי וכיוצא בו (שם). **על אותו עון.** דבת שבע (שם).

רבינו חננאל

מותרין בערב הרגל. קשיא לכולהו. ופרקינן מאן דאמר משום שמחה [עיקר שמחה] חד יומא הוא, והוא יום הכנסת הכלה בערב יום טוב. וכן נמי שאמר משום טירחא, [1] כר' אבא דאמר עלת כלתא נפקא טרחותא. מאן דאמר משום פריה ורביה, לחד יומא לא משהי נפשיה. ומנא לן דאין מערבין שמחה בשמחה, דכתיב ויעש שלמה את החג וכל ישראל עמו קהל גדול מלבוא חמת עד נחל מצרים לפני ה' אלהינו שבעת ימים ושבעת ימים ארבעה עשר יום. ואסיקנא, מדמייתר קרא, מכדי כתיב ארבעה עשר יום, שבעת ימים ושבעת ימים למה לי, אלא ש"מ שמחה חינוך לבד ושמחת החג לבד. אמר ר' פרנך אמר ר' יוחנן אותה שנה לא עמו ביום הכיפורים, דכתיב שמחה ואין שמחה בלא אכילה. מאי דרוש, קל וחומר, ומה משכן שאין קדושתו קדושת עולם דהא יש אחריו קדושה, וקרבן הנשואים קרבן יחיד הוא ולא קרבן צבור, דחי שבת שהוא איסור סקילה והקריבו בשבת, כדכתיב ביום השמיני עצרת יום, (ו)ביום וביום דכתב קרא למה לי, אלא ללמד מה יום כולו רצוף אף שנים עשר כולן רצופין הקריבו כהן והשבת בכללן. מקדש

א [טוס"ש ב"ח סימן תקמו סעיף גן]:
עה ב טוס"ש י"ד סי' רמב סעיף עז סהגה"ש:

איבעי ליה למינטר עד החג. כדי שלא יתבטלו ישראל ממלאכתן כל כך: **איבעי** ליה לשיורי באמה כליא עורב. שלא היה לורך הבנין כ"כ ואע"פ שהוא מהבנין כדי שלא יבאו העומאה אין זה לורך כל כך וגם בשעת הבנין בזמן שלא היה השכינה שורה בו לא היה לורך[1]:

כאן

ומיתת אוריה, שלא נענה שלמה בנו בעת שדבקו שערים זה בזה ולא נפתחו שיכנס הארון, אלא כשאמר ה' אלהים אל תשב פני משיחך זכרה לחסדי דוד עבדך, מיד נודע לכל שמחל הק' לדוד עבדו אותו עון. ולישראל עמו, שיצאת בת קול ואמרה כולכם מזומנים לחיי העולם הבא. ר' יונתן בן עבראי ור' יהודה בן גרים תנו נדרים בי ר' שמעון בן יוחי, איפטור מיניה באורתא, בצפרא נמי אתו ויקא מיפטרי, אמר להו ולאו כבר איפטריתו,

(י)אמרו לו לימדהנו רבינו תלמיד הנפטר מרבו ולן זכר. שדי לגבייהו בריה וליברכיה, אזל אשכחינהו דמפרשי פלס מעגל רגלך במצוה (שאי אפשר) [שאפשר] לעשותה על ידי אחרים.

[1] דכתי ר' אבא נמצא כירושלמי כאן הגהה ז' ת"ר בת עלת כלתא נפקא טרחותא.

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél. FR : 01.80.91.62.91 - Tél. ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com